

บันทึก

เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการสั่งการตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือที่ ๕๒๐/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๑ พร้อมด้วยสำเนาหนังสือของทบวงคณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง ที่ สร.๒๔๙/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๐๑ ความว่า ทบวงคณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมืองขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการสั่งการตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒ ว่า เรื่องที่คณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ได้วินิจฉัยแล้ว แต่นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาสั่งยกเรื่องราวของผู้ร้องทุกข์อันเป็นการขัดกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ นั้น ต่อมาภายหลังนายกรัฐมนตรีจะมีสิทธิสั่งการใหม่ได้หรือไม่ โดยข้อเท็จจริงปรากฏดังนี้ คือ ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ ได้ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการกรมไปรษณีย์โทรเลขเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ โดยคำสั่งของกระทรวงเศรษฐการซึ่งเป็นเจ้าสังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลขในสมัยนั้น ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒ ออกใช้บังคับ ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ ก็ได้ร้องทุกข์ตามความในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์วินิจฉัยว่า การลงโทษ ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ถึงไล่ออกนั้นเป็นการรุนแรงเกินความผิดจึงสมควรได้รับการพิจารณาให้คืนสู่ฐานะข้าราชการการประจำต่อไป แต่เมื่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี(จอมพล ป.พิบูลสงคราม) ได้พิจารณาคำวินิจฉัยนั้นแล้ว ได้สั่งยกเรื่องราวของ ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ เสีย เพราะเห็นว่าตามข้อเท็จจริงการกระทำของ ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ เป็นผิดวินัยฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง อันมีโทษถึงไล่ออกจากราชการได้และ ก.พ.ได้พิจารณาเห็นสมควรไล่ออกได้แล้ว จึงมิได้จัดการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์และในปัจจุบันนี้ ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ได้ยื่นเรื่องราวต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (คนใหม่) อีก ขอให้พิจารณาและสั่งการใหม่เพื่อเพิกถอนคำสั่งไล่ออกเดิมโดยถือเสมือนกับว่าไม่เคยมีการไล่ออก และหาอัตราและตำแหน่งที่เหมาะสมกับความรู้และฐานะสำหรับ ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ ต่อไป นอกจากนั้น ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ ยังได้ยื่นเรื่องราวเรื่องเดียวกันนี้ต่อกระทรวงคมนาคมด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่กระทรวงคมนาคมมีความเห็นว่า การที่อดีตนายกรัฐมนตรีสั่งยกเรื่องราวของ ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ไปนั้นต้องถือว่าเสร็จเด็ดขาดไปแล้ว จะรื้อฟื้นพิจารณาใหม่ไม่ได้ นอกจากนั้นยังปรากฏว่า ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ ได้เคยฟ้องร้องเรื่องนี้เป็นคดีต่อศาล จนศาลฎีกาพิพากษายกฟ้องไปแล้วด้วย (คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๘๑๘/๒๔๙๙) แต่ ม.ร.ว.ส่นัน ลดาวัลย์ได้โต้แย้งโดยอ้างความเห็นพระยาอรรณการีย์นิพนธ์ว่า นายกรัฐมนตรีมีสิทธิสั่งการใหม่ได้ไม่มีอะไรขัดขวาง เมื่อเป็นปัญหากฎหมายเกิดขึ้นเช่นนี้ กระทรวงคมนาคมจึงเสนอให้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งกรมตรวจราชการแผ่นดินก็ได้เสนอความเห็นต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีว่า ประเด็นในปัญหานี้คือนายกรัฐมนตรีจะมีสิทธิสั่งการใหม่ได้หรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญไม่เคยมีตัวอย่างในทางปฏิบัติมาก่อน ควรให้

คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเป็นบรรทัดฐาน ซึ่งฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว และมีคำสั่งขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาเรื่องนี้แล้ว และขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

ปัญหาที่ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณามีความเห็นนี้มีเพียงว่า เมื่อนายกรัฐมนตรีผู้หนึ่งได้สั่งการตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒ ไว้แล้วพ้นตำแหน่งไป นายกรัฐมนตรีต่อมาจะกลับสั่งการเสียใหม่เป็นอย่างอื่นได้หรือไม่ ปัญหานี้คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การสั่งราชการใด ๆ นั้น ผู้สั่งก็ย่อมจะต้องใช้ดุลยพินิจส่งไปตามที่เห็นว่าในขณะที่ยังสั่งนั้นว่าเป็นการถูกต้องดีที่สุดและอยู่ในอำนาจหน้าที่ที่จะสั่งได้ เพราะเหตุนี้ถ้าการณปรากฏในภายหลังว่าเพื่อความถูกต้องควรจะต้องแก้ไขหรือสั่งการในเรื่องนั้นเสียใหม่ ผู้สั่งก็ย่อมจะทำได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ที่สั่งการใหม่ในเรื่องนั้นจะเป็นคน ๆ เดียวกันกับที่สั่งไว้เดิม หรือผู้ส่งคนเดิมได้พ้นตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว และผู้ส่งใหม่เป็นบุคคลที่เข้ารับตำแหน่งหน้าที่นั้นต่อมาเช่นที่เป็นปัญหาในเรื่องนี้ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้มีกฎหมายบัญญัติว่าคำสั่งที่ได้ส่งไปแล้วนั้นให้ถือว่าเป็นที่สุด หรือการที่จะสั่งใหม่จะทำได้ เพราะอาจเป็นการรอนสิทธิหรือประโยชน์โดยชอบของบุคคลที่ได้ไปเนื่องจากคำสั่งแต่แรกนั้น ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่านายกรัฐมนตรีย่อมจะสั่งการใหม่ในเรื่องนี้ได้ แต่ที่จะสั่งประการใดนั้น ก็จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้น ซึ่งไม่ต่างไปกับการที่จะสั่งในครั้งแรกซึ่งก็ต้องอยู่ภายใต้บังคับเช่นที่ว่านี้เหมือนกัน

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๐๑